FOR Freedom AND Justice...

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN HOME

AMERICAN IN SPIRIT
FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

National and International Circulation

SLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER

NO. 235 CLEVELAND, OHIO, THURSDAY MORNING, DECEMBER 7, 1961 STEV. LX — VOL. LX

Vietnamski Ngo Diem le pristal na reforme!

Predsednik Južnega Vietnama je pristal na reforme, ki so jih predložile Združene države.

WASHINGTON, D. C. — Iz Saigona je prišlo sporočilo, da sta se ameriški poslanik Frederick E. Nolting in predsednik Južnega Vietnama Ngo Diem sporazumela o izvedbi reform v Južnem Vietnamu, ki naj pomagajo k uspešnejši borbi proti komunizmu in komunističnim gverilcem.

Združene države so predložile vrsto vojaških in gospodarskih reform, ki naj bi odtegnile javnost od podpiranja komunistične gverile, pa omogočile vietnamskim četam uspešnejši boj proti rdeči gverili, ki dobiva redno podporo iz Sev. Vietnama in rdeče Kitajske.

Diem se je reformam upiral, njegovo časopisje je javno obdolžilo Združene države vmešavanja v notranje zadeve dežele. Razširili so se glasovi, da odide ameriški poslanik "na posvetovanje" v Washington, kar naj bi kazalo, da se spor postal resen in da ni upanja na skorajšnji sporazum. Diem je uvidel, da brez ameriške pomoči ne more nikamor in je popustil. Združene države so mu obljubile večjo gospodarsko in vojaško pomoč, če bo izvedel predlagane načrte. Predlogi predvidevajo uporabo gospodarske pomoči v splošno korist dežele, posebno malega kmeta, ki naj dobi svojo zemljo in jo napredno obdeluje. Vojaško poveljstvo naj bi dobilo več pravice do lastnega odločanja manjših enot in njihovo trdnejšo povezavo.

—o—

V stiski le Amerika!

WASHINGTON, D.C. — Ko je postala Somalija v vzhodni Afriki neodvisna, se je začela očitno nagibati na sovjetsko stran v mednarodni politiki. V Mogadischio je prišlo veliko sovjetsko diplomatsko zastopstvo. Sovjetija je obljubila deželi gospodarsko pomoč in strokovnjake za izdelavo načrtov za gospodarski napredek.

Ko so letos povodnji uničile velik del pridelka in poplavile okoli 50 vasi, da je ostalo več kot desettisoč ljudi brez hrane in strehe, so sovjetski diplomatje mirno gledali. Pomoč stiskanim je končno prišla iz Združenih držav.

Torej podobna zgodba kot v Titovini: Srce v Moskvi, malha pa odprta proti Ameriki, ki jo naj polni!

—o—

PREMOG IZGUBLJA NA VELJAVI IN POMENU

NEW YORK, N. Y. — Premog je predstavljal v začetku tega stoletja vir 90 odstotkov vse energije v deželi, danes znaša ta odstotek le še 30.

Vremenski prerok pravi:

Naletavanje snega, vetrovno in hladno. Najvišja temperatura 27.

Novi grobovi

Frank Koracin

Zadet od srčne kapi je preminul na svojem domu na 1060 E. 222 St., Euclid, O., Frank Koracin, star 73 let. Bil je vdovec, soproga Mary, rojena Gole, je umrla leta 1945. Tukaj zapušča sina Johna, hčer Mary Miller, 10 vnukov in več drugih sorodnikov. Hči Anna Tekavec (Tek) je umrla leta 1958. Rojen je bil v Mirni peči (Veliki Kal) pri Novem mestu, kjer zapušča brata Karla in Antona, sestri Marijo in Ano in druge sorodnike. Pred upokojitvijo je bil zaposlen pri Apex Electric Co. Tukaj je bival 48 let in je bil član Društva Združeni bratje št. 26 SNPJ. Pogreb bo v soboto zjutraj ob devetih iz Jos. Zele in Sinovi pogreb. zavoda na 458 E. 152 St. v cerkev sv. Kristine ob desetih, nato na Kalvarijo.

Mihael Drensek

Včeraj je umrl na svojem domu na 709 E. 160 St. po dolgi bolezni Mihael (Mike) Drensek, doma iz Doljnega kota v fari Žužemberk na Dolenjskem, od koder je prišel pred 49 leti. Tam je zapustil brata Janeza. Nad 45 let je bil pokojni zaposlen pri Willard Storage Battery Co. Zapustli je ženo Antonijo, roj. Goltes, preje por. Wintar, sina Mihaela ml. in hčeri Ann Pausic ter Lillian Homar. Pokojni je bil član Društva sv. Jožefa št. 169 KSKJ, Podr. št. 3 SMZ in Društva Kras št. 8 SDZ. Bil je tudi delničar Slov. doma na Holmes Ave., Slov. del. doma na Waterloo Rd. in Slov. nar. doma na St. Clair Ave. Pogreb bo iz novega Grdinovega pogreb. zavoda na Lake Shore Blvd. v soboto zjutraj. Na mrtvaški oder bo položen nocoj ob sedmih.

—o—

Ni čudno, da je prišlo do nesreče

MIAMI BEACH, Fla. — Mehanik Imperial Airlines, katere letalo Constellation je 8. novembar padlo s 77 vojaškimi novinci na zemljo, ko so se mu ustavili motorji, je pri zaslišanju izjavil, da je popravljal letalo z deli starega avtomobila in deli, ki so bili izdelani za letala druge vrste.

Pri omenjeni nesreči je bilo 77 mladih fantov mrtvih!

Rdeča Kitajska naj prosi za sprejem v ZN

Nigerija predložila Združenim narodom sprejem "dveh Kitajsk," Čangkajškove in Maotsetungove.

ZDRUŽENI NARODI, N. Y. — Debata o sprejemu rdeče Kitajske v Združene narode se nadaljuje. K besedi se je oglasila že cela vrsta članic. Od teh govorov je bila do neke mere zanimiva izjava zastopnika Švedske, da bo ta glasovala za sprejem rdeče Kitajske, da pa ni za izključitev Čagkajškove Kitajske. Še jasnejši je bil v tem pogledu zastopnik Nigerije, po številu prebivalstva največje države Afrike. Ta je pozval Združene narode, naj pogledajo stvarnosti v obraz in priznajo, da obstojita dve kitajski državi, katerih ena je član Združenih narodov, druga pa ne. Vprašanje bo rešeno najenostavnejše, če še ta druga Kitajska zaprosi za sprejem v ZN.

Nigerijec predloga ni stavil uradno v obliki resolucije, ampak je svojo rešitev predložil le v govoru. Rešitev spora z "dvema Kitajskama" je bila že ponovno obravnavana v javnosti, nikdar pa še ne v Združenih narodih. Združene države so se izjavile proti njej, prav tako pa jo odklanjata Sovjetska zveza in rdeča Kitajska sama. Ti dve zahtevata, da dobi rdeča vlada v Peipingu edina pravico zastopati Kitajsko in Kitajce v Združenih narodih in da se njej prepusti tudi ozemlje Čangkajškove Kitajske. Ker je s Čangkajškovo Kitajsko Amerika povezana v vojaško-obrambni pogodbi, je malo upanja, da bi pustila to na cedilu, ker bi v tem slučaju uničila sama del obrambne verige proti prodiranju komunizma v Aziji.

—o—

Stalinov spomenik v Pragi dela Čehom težave

PRAGA, ČSR. — Poseben odbor premišlja, kako bi odstranili 92 čevljev visok kip Stalina, ki je izdelan iz enega kosa granita. Stoji nad reko Vltavo in je viden daleč na vse strani.

Stalin mora s poti, toda kako? Če ga razstrele, bodo s tem napravili dosti škode okoliškim stavbam, ki predstavljajo kulturne spomenike preteklosti, če ga skušajo odstraniti s klesanjem, bo delo vzelo več let!

Mednarod. dogovora o kontroli vesolja še ne bo

ZDRUŽENI NARODI, N.Y. — Že l. 1959 je generalna skupščina ZN izvolila poseben odbor 24 članov z imenom "Odbor za mirno vporabo vesolja", ki naj bi tekom 2 let izdelal program za cilj, izražen v naslovu odbora. Moskva je od samega začetka nagajala delu odbora, zato je odbor imel tekom dveh let samo eno sejo. Na radnji, drugi po številu, je glavni delegat ZDA pri ZN Stevenson predložil obširen načrt, kako je treba organizirati vsaj podlago za mirno vporabo vesolja.

V načrtu je podčrtal sledeče glavne misli: vesolje ne sme pasti pod suvereniteto nobene države; tja mora imeti svoboden dostop vsakdo. Kdor pošlje karkoli v vesolje, je dolžan, da svoj korak registrira pri ZN in pove njegov cilj. ZN naj dalje organizirajo vso vremensko službo, v kolikor se da ustvariti v vesolju. Dalje je treba doseči sporazum o "komunikacijskih satelitih", to je takih, ki bi prenašali radijo, televizijo, telefon in telegraf. Končno je Stevenson predlagal, naj se odbor pomnoži z novimi člani in njegovo življenje podaljša še za dve leti.

Sovjetski delegat Zorin je predlagal vporabo veto pravice, čemur sta takoj ugovarjala angleški in ameriški delegat. Odbor in Stevensonov načrt sta s tem praktično pokopana.

Vendar nekdo pameten

DAR ES SALAAM, Tang. — Večina afriških držav skuša ustvariti kljub svojim skromnim finančnim sredstvom diplomatska zastopstva v vseh vodilnih državah sveta, da bi dvignila svoj ugled in pomen. V tem oziru sta posebno znani Gana in Gvineja.

Predsednik vlade Tanganjike, ki bo postala neodvisna te dni, je objavil, da bo njegova država vzdrževala le dve poslaništvi: v Londonu (kot članica britske Skupnosti narodov) in pri Združenih narodih v New Yorku.

ČETE ZDRUŽENIH NARODOV PREVLADUJEJO V KATANGI

Čete Združenih narodov so po dveh dneh bojev s pomočjo letalstva, ki je uničilo večji del katanških letalskih sil, prevladale nad katanško vojsko v glavnem mestu. Boj s tem seveda še dolgo ni končan. – Združene države trdno na strani Združenih narodov, Velika Britanija proti uporabi sile.

ELISABETHVILLE, Katanga. — Letalske sile Združenih narodov so v torek bombardirale in obstreljevale oporišča katanškega letalstva in uničile večji del letal. Tako so postale letalske sile ZN neomejen gospodar ozračja nad Katango, kar je pripomoglo četam ZN pod poveljstvo indijskega gen. Raja do obvladanja glavnega mesta in zvez z njim. Katanške oborožene sile, skupno okoli 12,000 mož, še niso odločilno poražene. Predsednik Čimbe, ki se je včeraj iz Pariza napotil domov, da prevzame vodstvo odpora, je odločen boj nadaljevati. Njegov izid zavisi od podpore, ki jo utegne dobiti od zunaj.

Čete Združenih narodov trdijo, da so zavzele neki podvoz v mestu, ki obvladuje zveze s predmestji. Katanške čete so obstreljevale glavni stan čet ZN. Do ostrih bojev je prišlo tudi na poti med mestom Elisabethville in letališčem. Katanški zunanji minister E. Kimba je odločno zavrnil vsako premirje in izjavil, da bodo katanške čete, če se bodo prisiljene umakniti, pri tem za seboj vse uničile, da čete ZN ne bodo našle nikjer primernih bivališč in hrane.

V bolnišnici kraljice Elizabete je 15 mrtvih, med njimi štirje Evropejci. Vsi so našli smrt v zadnjih bojih. ZN so objavili preje, da je padlo v bojih okoli 40 Katanžanov in eden njihov vojak.

Letala odločila

Pri spopadu čet ZN s katanškimi oboroženimi silami v preteklem septembru je Katangi uspelo zavrniti čete ZN, ker je imela na razpolago nekaj letal, med tem ko so bili ZN brez njih. Tokrat je letalska premoč na strani ZN. Njihova letala, ki sta jih dali na razpolago Švedska in Indija, so v napadih na letališča in oporišča katanško letalstvo večji del uničila in sedaj obvladujejo zračni prostor nad Katango. To olajšuje ZN vojaške operacije in jim zagotavlja nemoteno preskrbo in dovoz okrepitev, če se pojavi potreba.

Združene države podpirajo ZN, Vel. Britanija proti uporabi sile

NEW YORK, N.Y. — Združene države podpirajo odločni nastop ZN proti Katangi. Dale so jim na razpolago večje število vojaških prevoznih letal vrste Globemaster. Ta letala so pripeljala v Katango vojaške okrepitve, pa tudi vojaške potrebščine, med tem ko v boje same niso posegala. Kljub temu je Čombe v Parizu pred odhodom domov obdolžil Združene države, da s svojimi letali pobijajo žene in otroke v Katangi.

Ameriški poslanik pri ZN Adlai Stevenson se je včeraj razgovarjal z glavnim tajnikom ZN U Thantom. Po razgovoru je izjavil, da so ZDA odločno na strani ZN in da so vesele njihovega uspeha v Katangi.

Tekom debate v angleškem parlamentu o položaju v Kongu je namestnik zunanjega ministra izjavil, da je Velika Britanija proti uporabi sile ZN v Katangi. ZN nimajo pravice, da z vojaško silo rešujejo politična vprašanja v Kongu. Podobno stališče zastopa brez dvoma tudi Pariz. Tako se je dogodilo, da sta glavna zaveznika Amerike v vprašanju Konga drugačnega mnenja kot Amerika, podobno kot je bilo v slučaju spora o Suezu.

—o—

Ker je ponudila pomoč Siriji

KAIRO, Egipt. — Naserjeva policija je pretekli teden vdrla v poslopje francoskega poslaništva, prijela tam štiri francoske zastopnike ter jih obdolžila kovanja zarote proti življenju Naserja.

Postopek je proti vsem mednarodnim zakonom in navadam. Poslaništva so vedno smatrana za ozemlje tuje države, kamor domača policija ne sme stopiti. Da je Naserjeva policija gazila te zakone, je morala imeti brez dvoma poseben vzrok.

V tukajšnjih poučenih krogih trdijo, da se Naser na Pariz posebno jezi, ker je Francija ponudila Siriji, ki se je ločila od Egipta, veliko pomoč pri naporih za iskanje olja v Siriji.

—o—

VEČ ZELENJAVE IN SOČIVJA

CHICAGO, Ill. — Povprečni Amerikanec je okoli leta 1900 pojedel na leto 115 funtov zelenjave in sočivja, sedaj jih poje pa že okoli 192 funtov.

Združeni narodi delajo "mir in red" v Katangi

Cleveland, O. — Za Združene narode velja še zmeraj sklep Varnostnega sveta, da imajo čete ZN samo to nalogo, da skrbijo za red in mir v Kongu. Postavljene jim naloge naravno ne morajo izvrševati v polnem obsegu. Čet je samo okoli 16,000, ne tvorijo nobene prave vojaške organizacije, čete iz vsake države stremijo, da ostanejo skupaj. Za to se brigajo bolj kot za mir in red v Kongu. Na drugi strani je Kongo po površini tako velika država kot tretjina Amerike. Kaj naj na takem prostoru, prepreženem s tropskimi džunglami, opravi divizija 16,000 mož? More varovati red in mir samo na prometnih točkah, v večjih mestih in industrijskih središčih in na sedežih javne uprave, pa še za to je čet ZN premalo. Kar varujejo, so samo tujci, ki živijo v takih krajih; domače prebivalstvo se mora več ali manj varovati samo, kakor se ve in zna. Čete ZN so torej raztresene po Kongu, toda nikjer ne pomenijo resne vojaške sile.

So tudi v Katangi, kamor so prišle z izrecno izjavo, da se ne bodo vmešavale v spor med Čombejem in centralno kongoško vlado predsednika Adoule. Se nahajajo tudi v katanški prestolici Elisabethvillu in njeni okolici, posebno na letališču. Policija in čete katanškega Čombeja ne kažejo nobenega spoštovanja do njih in do namena njihove prisotnosti v Katangi. Iz nesporazumov in prask so se razvili boji med četami ZN in katanškimi oboroženimi silami, ki so zadnje dni zahtevali izredno veliko smrtnih žrtev, kajti indijske čete plemena Gurka so znane po tem, da v bojih ne poznajo nobenega ozira. Zmagale bodo verjetno čete ZN, to se pravi, imele bodo zopet pravico, da se svobodno gibljejo v Elisabethvillu in okolici, toda na ostalem katanškem ozemlju bo vladala kot do sedaj pravica džungle.

Zanimivejša pri vsem tem je novica, da je odstopil glavni poveljnik čet ZN. Že itak slabo organizirane čete ZN so s tem zgubile poveljnika, ki si je nabral vendarle precej skušnje v Kongu. Hujši je nagib, zakaj je general sit tega posla. Povedal ga je po ovinku. Rekel je namreč da se strinja z obtožbami rojaka, diplomata O'Briena, ki so naslovljene na Anglijo, Francijo in deloma na Belgijo.

O'Brienovi očitki Angliji, Franciji in deloma Belgiji, da vodijo v Kongu dvolično politiko, so našli tak temelj, da jih svet ne more več smatrati kot onemoglo jezo razočaranega diplomata. Očitki so že tako vplivali porazno ne samo na uradništvo ZN, ampak tudi na večino afriških in azijskih članic ZN. Ravno ta večina pa danes kroji preko generalne skupščine ZN usodo kongoški bodočnosti. Ni samo postavljena pred vprašanje, ali so vse O'Brienove obtožbe resnične, odgovoriti bo morala tudi na taka vprašanja kot so:

Kaj počnejo sedaj komunistična poslaništva v Leopoldville (rusko, poljsko in češko)? Komaj so se odprla vrata njihovih uradnih poslopij, pa imajo že polne roke dela. Kako to, da Gizenga ne vpošteva prav nič načela o kongoški narodni edinosti in kar po svoje vlada v provincah, ki so padle pod njegovo oblast? Ali ni Gizenga samo začasno tako pri miru, se izogiba konfliktom s četami ZN in čaka, kdaj se bosta centralna vlada Adoule in Čombe tako razgrizla, da bo lahko on pobral Kongo v znamenju narodnega edinstva?

Mi se sprašujemo: Zakaj ZN hočejo vsiliti Kongu svoje pojmovanje o narodni in državni edinosti: narodne še sploh ni nikjer, razen na koncu jezikov zgovornih kongoških politikov, državne pa tudi ne, kajti centralna vlada ne pomeni dosti niti v kongoški prestolici, saj nima niti enega bataljona vojakov, ki bi se mogla nanj zanesti. Ali ne bi bilo boljše, da se odpovedo namišljenim ciljem in se vrnejo na tla kongoške sodobne stvarnosti?

Iz Clevelanda in okolice

K molitvi—

Članice Podr. št. 15 SŽZ so vabljene jutri, v petek, zvečer ob osmih v Hopko pogreb. zavod na 3601 E. 93 St. k molitvi za pok. Jennie Trsinar.

Letna seja—

Društvo Napredek št. 132 ABZ ima jutri, v petek, ob 7:30 zv. letno sejo v AJC na Recher Ave. Na dnevnem redu je volitev odbora za l. 1962 in razgovor o programu. Po seji okrepčila in zabava!

Ugodno—

V Norwood Appliance & Furniture na 6202 St. Clair Ave. imajo velik izbor novih FRIGIDAIRE hladilnikov. Podrobnosti v oglasu!

Szell bo ostal—

George Szell, ki vodi Clevelandski orkester od l. 1946, je sklenil novo pogodbo za nadaljna tri leta. Szell je ta orkester povečal na 104 osebe in ga dvignil na glas tretjega najboljšega v vsej deželi.

Guverner na slov. radio programu—

Nocoj ob 6:30 bo v angleškem delu slov. radioprograma na 106.5 mc govoril guv. DiSalle o ameriški mladinski organizaciji.

—o—

Od 7 sposobna samo 2!

Ameriška mladina je tako pomehkužena, da zavrne armada od vsakih 7 nabornikov kar 5.

NEW YORK, N. Y. — Predsednik J. F. Kennedy je smatral za potrebno, da je na večerji, prirejeni v čast nogometašev, opozoril na telesno nesposobnost ameriške moške mladine. Ta se je nekdaj udejstvovala v športu, danes se sporta udeležuje največ med gledalci. To ima seveda skrajno slabe posledice na njeno telesno trdnost in odpornost.

Predsednik Kennedy je dejal, da dobi ameriška armada od vsakih sedmih nabornikov komaj dva sposobna vojaka. Tri zavrnejo zaradi telesne nesposobnosti, dva zaradi duševne. Položaj se v tem pogledu iz leta v leto slabša, namesto da bi se izboljševal. Oblasti prihajajo do prepričanja, da je treba poskrbeti za primerno načrtno telesno vzgojo ameriške mladine, če nočemo, da bo ta fizično še bolj propadla.

—o—

Čas ne igra vloge pri razgovorih s – Kitajci

VARŠAVA, Polj. — Tu se vrše že šest let razgovori med poslanikom Združenih držav Jakobom D. Beam in predstavnikom rdeče Kitajske Vangom. Doslej je bilo 107 sej, vendar Amerikancu ni uspelo doseči osvoboditve njegovih rojakov, ki jih Kitajce drže zaprte še od korejske vojne.

Pretekli teden, ko je bila končana 107. seja, je poslanik ZDA Beam napovedal: "Prihodnja seja bo 6. februarja 1962!" Po kratkem premoru je dodal: "Z mojim naslednikom."

Beam je svojo službo v Varšavi končal in se bo vrnil v Združene države, nove seje se bo udeležil njegov neslednik. Morda se bo sestajal s Kitajcem novih šest let z enakim uspehom!

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN HOME

6117 St. Clair Ave. — HEnderson 1-0628 — Cleveland 3, Ohio

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July

Manager and Editor: Mary Debevec

NAROČNINA:

Za Zedinjene države:
$14.00 na leto; $8.00 za pol leta; $4.50 za 3 mesece
Za Kanado in dežele izven Zed. držav:
$16.00 na leto; $9.00 za pol leta; $5.00 za 3 mesece
Petkova izdaja $4.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:
$14.00 per year; $8.00 for 6 months; $4.50 for 3 months.
Canada and Foreign Countries:
$16.00 per year; $9.00 for 6 months; $5.00 for 3 months
Friday edition $4.00 for one year

Second Class postage paid at Cleveland, Ohio

No. 235 Thur., Dec. 7, 1961

Hruščev postal gospodar v stranki

Vsak človek, tudi neomejen diktator, ne zmore sam vsega dela. Mora ga vsaj nekaj prepustiti svojim ožjim sodelavcem in se zanesti, da ga bodo pošteno izvrševali in pri tem ne spodrivali drug drugega. To pravilo velja tudi za komunistične diktatorje v Rusiji.

Pod Leninovim režimom se ta problem še ni dosti čutil. Rusija je bila takrat v dobi državljanske vojne. Kdor ni ubogal sklepov takratnega izvršilnega odbora ruske komunistične stranke, je zgubil življenje. Takih slučajev je bilo malo, kajti vsak vodilni komunist se je zavedal, da njegova stranka še ne sedi trdno in bi z njenim koncem bila zadnja ura tudi njemu. V lastnem interesu je bil zvest stranki in se držal vseh njenih navodil ne glede na tveganja in žrtve, ki so ga pri tem čakale.

Ko pa je prevzel oblast Stalin in je stranka držala že trdno v rokah rusko državo, takrat se stranka ni več bala za oblast. Stalin je sicer vprizarjal divjaške čistke v stranki, toda ne iz strahu, da bo komunizem propadel. Vbil si je v glavo teorijo, da komunistični režim mora biti zmeraj strožji in zahtevnejši in da taka politika mora voditi v lastnih vrstah odpor, ki ga je treba zadušiti z zmeraj večjo krvoločnostjo. Kdor je hotel plezati po politični lestvici, je moral siliti v Stalinovo bližino in se s tem bližati nevarnosti, da mu bo Stalin enkrat zavil vrat.

In vendar je bilo dosti komunističnih stremuhov, ki so tvegali tako taktiko. Nekaterim je bila sreča mila, dočakali so Stalinovo smrt, drugi so šli prisilno pred njim na oni svet. Vsi ti so poznali Stalinove navade: bili so mu uslužni pri vsakem zločinu, ki ga je imel v načrtih, obenem so pa računali, da jih ne bo preganjal, dokler mu bodo koristili. Nikomur izmed njih ni prišlo niti na misel, da se bi združil s komurkoli s ciljem, da zasnuje zaroto proti diktatorju. Skoraj vsi so pa gledali, da si ustvarijo vsak svojo kliko. Tako je Ždanov ustvaril svojo kliko v Leningradu, Malenkov med višjo birokracijo, Berija med policijo, Molotov med diplomacijo itd. Stalin je za vse to vedel, pa je klike trpel. Ko je mislil, da postajajo nevarne, jih je dal uničiti s poglavarji klik vred. Hruščev je tudi imel svojo kliko v Ukrajini. Vedel je, da je to zelo tvegana stvar, in se je verjetno nad 15 let bal, da se Stalin ne bo enkrat ujezil in ga dal spraviti s sveta. Klike postanejo torej lahko nevarna stvar tudi za njihove vodnike.

Hruščev je po Stalinovi smrti napravil še drugo skušnjo. V dobi takozvanega kolektivnega vodstva v prezidiju stranke so se začeli tepsti med seboj ravno tisti člani, ki so imeli vsak svojo kliko. Ostali člani so se priključili enemu ali drugemu voditelju klik. Hruščevu je bila takrat potrebna vsa spretnost in sreča, da je svoje tekmece spravil spod nog. To se mu ni zdelo zadosti; sklenil je, da v stranki zbriše sistem klik. To delo je opravljal dolgo, skoraj dolgih sedem let. Najprej je odstranil iz prezidija vse tekmece in razgnal njihove klike. Sitnosti mu je dala posebno Malenkova klika.

Komaj je strl klike in njihove voditelje, že se je spravil na reforme, ki naj klikarstvo onemogočijo. Idejno je podprl to delo z "bojem proti" oboževanju osebnosti. Pod tem geslom je začel l. 1956 postavljati na vsa odločilna mesta svoje osebne pristaše in preganjati vse tiste, ki so do tedaj sedeli na njih. Tega dela še ni mogel izvršiti do l. 1958. Zato je odredil, da naj bo takratni strankin kongres "izreden," to je, ni mu bilo treba dati na kongresu običajnega tajniškega poročila in tudi ne izvesti običajnih volitev v strankine organe.

Takoj po izrednem kongresu je sistematično nadaljeval uničevanje klikarstva. Pospešil je delo na novem partijskem programu, ki naj izrecno obsodi vsako oboževanje osebnosti, in na novem strankinem statutu, ki naj poskrbi za hitro "rotacijo" tovarišev na vseh vodilnih mestih. Obenem je povečal število članov in njihovih namestnikov v glavnem odboru od 125 na 175. Glavni odbor je torej postal že majhen parlament. Zato je znižal število članov prezidija od 13 na 11. Prezidij dejansko vodi stranko in državo. Tam je zasidrana tudi politična moč Hruščeva. Čim manj ima članov, tem manj je za Hruščeva nevarnosti, da naleti na opozicijo.

Kot pripravo za kongres je izmenjal skoraj polovico vseh prvih tajnikov v oblasteh. Vseh tajnikov je okoli sto, Hruščev jih je izmenjal kar 48. Izmenjal je tudi prve tajnike v posameznih republikah. Tako je ustvaril osnovo za svojo politično moč. Prvi tajniki v teh organih so namreč gospodarji na deželi, recimo mali Hruščevi v provincah in republikah. So po svojem položaju kandidatje za glavni odbor, istočasno pa tudi stvarno imenujejo delegate za strankin kongres. Hruščevu se torej sedaj ni treba bati, da bi na kongres prišli nezaželjeni delegatje, ki bi mogli biti materijal za klikarstvo; ni se mu treba bati, da bi se mu izneverili njegovi zaupniki na odločilnih mestih v stranki in javni upravi. Pa se je zavaroval tudi za ta slučaj z "rotacijo" na službenih mestih. Noben tovariš ne sme ostati dolgo časa na svojem mestu. Ga mora spremeniti, ko pride njegov čas, navzdol ali navzgor, to odvisi od Hruščeva. To pravilo seveda ne velja za Hruščeva samega.

Posledica vseh teh korakov tovariša Hruščeva se vidi v spisku imen novih članov glavnega odbora in prezidija. V glavnem odboru je ostalo od prejšnih članov samo 63 od 125, vse drugo so novi obrazi, jih je nad sto. Glavnino tvorijo prvi tajniki republiških in oblastnih odborov, za dekoracijo je notri precej maršalov, generalov in admiralov ter zastopnikov znanosti in umetnosti, ki pa politično nič ne pomenijo in nimajo tudi nobenih političnih ambicij. Tip takega člana glavnega odbora je na primer znani pisatelj Šolohov.

Po moskovskem vzorcu bodo reformirani tudi vsi pokrajinski odbori komunistične stranke, v kolikor že niso.

Hruščev je tako končal delo na reorganizaciji stranke. Obvlada vse strankine organe, od najvišjega do najnižjega, posredno ali neposredno. Klikarstva v stranki se mu ni treba bati. Ni pa mogel opraviti tega dela brez težav, kar se lepo vidi iz potrebe, da je predzadnji strankin kongres moral krstiti za izrednega, tako se je bal opozicije za kulisami. S tem še ni rečeno, da se bo njegov sistem v strankini organizaciji obnesel. Delegatje so mu sicer navdušeno ploskali na zadnjem kongresu, toda kdo je bral njihove misli?

BESEDA IZ NARODA

Akademski družabni večer v Chicagu

Milwaukee, Wis. — Glavni odbor "Slovenskih akademikov v Ameriki" (SAVA), ki je letos v Chicagu, in tamošnja podružnica sta 25. nov. priredila v dvorani pri Sv. Štefanu svoj prvi akademski družabni večer.

Slovenski akademiki v Chicagu so se zavedali, da ne smejo prirediti zgolj družabnega večera s plesom. Zavedli so se, da morajo občinstvu nuditi vsaj nekaj biserov slovenskega kulturnega bogastva in kulturne dejavnosti, da tako dokažejo, da je družabni večer res akademski. Zato so si zamislili večer, čigar prva polovica je obsegala akademijo, v drugi pa so se obiskovalci sprostili v domači zabavi: v razgovorih, plesu.

Ni lahka naloga sestaviti v teh ameriških razmerah spored za slovensko akademijo. V vsaki slovenski naselbini to ni mogoče. V Chicagu so dokazali, da je tam tak spored mogoč. V svoji sredi imajo mladinski pevski zbor, ki ga zvečine sestavljajo študentje, pod vodstvom p. Vendelina Špendova; imajo solopevko Kranjčevo, igralca Pfeiferja, pianista dr. Fišingerja, znani trio nekdanjih gdč. Dobrškovih, primeren Kovičev orkester; pa med akademiki samimi so zelo uporabne moči; in milwauški igralci so samo (!) 90 milj oddaljeni. Pri vseh teh so čikaški akademiki našli razumevanje in pripravljenost za sodelovanje pri akademiji.

Spored je napovedoval g. Jože Bernik, v katerem imajo čikaški slov. akademiki dobrohotnega in izkušenega mentorja. Da se je akademija začela z "Gaudeamus igitur" je naravno. Ta začetek naj bi ostal tudi v bodoče. Saj pesem predstavlja najstarejšo študentovsko tradicijo med nami — poleg "cap and gown," ki sta žal pri nas doma že izumrli. Pesem je nastala v visokem srednjem veku, v ozračju razigranih študentovskih, večkrat pivskih bratovščin, tedaj ko so študentje med seboj govorili po latinsko. Je dovtipna, a ne žaljiva mladostna reakcija na tedaj znano življensko pravilo: memento mori. Zaradi te zdrave dovtipnosti je pesem postala last vseh evropskih študentov. Celo ameriškim študentom, ki imajo za tradicijo veliko manj smisla kot evropski, se je pesem tako priljubila, da jo često zapojo, celo pred športnimi prireditvami. Čeprav vsakdo ne razume latinskega, gotovo razume: vivat Academia (univerza), vivant profesores . . . Za to študentovsko himno je sledila primerna pesem Slovenski svet. Obe je dobro zapel mladinski pevski zbor pod vodstvom p. Vendelina. Na klavir je pesmi spremljal dr. Fišinger.

Za tem je pozdravil navzoče in kratko spregovoril predsednik gl. odbora SAVA-e. Tone Arko, ki se specijalizira v metalurgiji na North-Western univerzi. Na kratko je orisal zgodovino in namen organizacije ter namen družabnega večera: ohraniti bomo skušali slovenstvo med nami a k a d e m i k i in v naših družinah; obenem pa bodo v svojih bodočih inteligenčnih poklicih, za katere se pripravljamo na amer. univerzah, skušali razširiti poznanje slovenskega imena v ameriškem kulturnem svetu. G. Arko je obenem poudaril, da bo SAVA poslala dobiček akademskega večera slovenskim koroškim akademikom, ki si na Dunaju ustvarjajo svoj novi slovenski akademski dom. — Vsekakor pohvale vredni nameni, ki zaslužijo vso pozornost slovenskih ljudi. Koroškim akademikom pa bo v veliko moralno oporo zavest, da slov. akademiki po širni Ameriki skušajo čutiti z njimi. Z akademiki vred pa se zavedajmo vsi, da so Slovenci na Koroškem del slovenskega naroda, ki "umreti nočejo," kot je zapisal pisatelj Ivan Pregelj. (Slov. koroški rojak mi je dejal, da je Preglja prosil, da naj bi naslovil tisto znano povest "Živeti hočejo," a Pregelj je ostal pri svoji odločitvi.)

Za nagovorom sta ga. Ema Ermanova in ga. Milena Šoukalova dovršeno zapeli Volaričevo "Divjo rožico" in duet iz "Pokove Dame." Ga. Šoukalova je obe pesmi sama spremljala na kitaro. Ko sem vprašal poznavalca Chicaga, zakaj nista peli ob klavirski spremljavi, sem dobil odgovor, da sta ga. Šoukalova in njena kitara neločljivo povezani. Pojasnilo, ki veliko pove.

G. Ciril Pfeifer je nato recitiral Župančičevega "Kralja Matjaža." Ne vem, zakaj sta se mi vrivala dva različna vtisa ob tej tako lepi narodni pesmi: po eni strani dovršena recitacija Župančičeve mojsterske besede, po drugi pa misel, zakaj je v nas bilo in je še toliko kralj Matjaževskega duha?

K postrosti programa je pripomogel baletni nastop Miss Margie Prah, ki je lepo zaplesala točko iz "Moonlight" sonate. — Škoda, da zaradi prehlada gdč. Marija Kranjc ni mogla zapeti arij iz "Prodane neveste" in "La Gioconde." Namesto teh dveh točk je nastopil mladinski pevski zbor.

Višek je akademija dosegla s Prešernovo "Železno cesto," ki sta jo dovršeno podala g. Pfeifer in ga. Marija Rodetova, oba v narodnih nošah. Navzoči so ju zasluženo nagradili s priznanjem.

Šaljivi prizor "Telefonski pogovor" ge. Ivanke Gerželjeve je nudil zabavo s prijetno pretiranostjo ponazorjene govorice opravljivke: sem rekla, da nisem jaz rekla, ampak sem rekla, da je ona rekla . . . 77krat ponovljeni refren, morda trikrat manj! — Študentovski oktet je nato zapel narodno "Ko so fantje proti vasi šli." Ker so peli brez pevovodje, bi se naj postavili malo bolj tako, kot so se nekdaj fantje na vasi.

Kot predzadnja točka je sledil odlomek iz Jurčičevega "Desetega brata," ki so ga prikazali milwauški gostije. V režiji g. Vlada Kralja je v prijetni dolenjščini podal Krjavlja g. Ivan Bambič, študenta z Dunaja pa g. Karel Kveder. Prizor sem videl tretjič, a gotovo je bil ta najboljši. Boljšega Krjavlja si skoro ni mogoče predstavljati. Igralca sta bila zato deležna krepkega priznanja.

Spored akademije je bil zaključen s Prešernovo "Zdravico." Vsekako posrečena zamisel. Prešeren je v revolucijonarnem letu 1848, ko se je po Evropi začutila pomlad narodov, kot pesnik napil zdravico vstajajočemu slovenskemu narodu, kateremu dotlej ni še noben vladar napil. Pesem bi pri akademiji je prišla zato bolj do izraza kot striktno zborna deklamacija ali pa kot pevska točka. V obliki kot je bila prikazana — deklamatorji stoječ okrog gostilniške mize — je bila pesem podana premalo slovesno. Naj mi akademiki ne zamerijo te dobrohotne pripombe.

Reči smem, da je bil program pester in za dane razmere bogat. Bilo je opaziti dve, tri hibe, ki niso bile prehude. Vem pa, da se akademiki zavedajo ob teh hibah, da gre vsaka rast od spodaj navzgor. — Za bodoče bi rad izrekel dva nasveta k sporedu. Prvi: s samostojno točko naj bi nastopil dr. Fišinger. Letos je bil v preskromni vlogi spremljevalca. Drugi nasvet pa je načelnega značaja: mar ne bi kazalo staviti v spored dve ameriški točki? Ena naj bi bila primerna pesem, ki naj bi jo v angleščini zapel pevski zbor. Ni nujno, da je to ameriška himna. Druga, vaznejša točka pa bi bila, da bi kdo od akademikov v angleščini podal primerno pesem kakega ameriškega pesnika ali pa ricitiral primeren odstavek iz kakega ameriškega romana ali eseja z motivom, ki bi bil sličen motivu v Prešernovi "Zdravici." Čeprav smo tu sredi Amerike, kjer pravijo, da je ameriški nacionalizem doma, se tudi tu na velikih univerzah krepko zavedajo, da je Amerika eno z zahodno Evropo, del zahodne kulture. Računati je namreč treba s tem, da bo prihodnjič prišel na pova-

(Dalje na 3. strani)

Kulturna kronika

Koncert Planine

Planina je zbor izvežbanih pevcev in pevk, ki z ljubeznijo goje slovensko pesem za družbo, ki se zbira v Slovenskem narodnem domu na Maple Heights. Njihov koncert redno privabi Slovence iz tega okoliša. Tudi letos jih je. Dvorana Narodnega doma je bila premajhna. Vse je bilo zasedeno in okoli, ob straneh in v ozadju, so ljudje stali, po hodniku in stranskih prostorih in kotih so se tiščali in poslušali.

Zbor ima 11 pevk in 13 pevcev, vsaj nastopilo jih je toliko. So zliti v celoto, da vsak akord lepo doni, zajame vso dvorano, vsak stavek je enoten izraz razpoloženja, ki ga hoče skladba izraziti. Pojo strnjeno in sigurno, izgovarjajo jasno in brez napake, povdarjajo pravilno. Pesem tega zbora je močna, uglajena, lepa, v mnogem vzorna.

Mešani zbor je začel in zaključil. Dali so najprej Zormanovo "Carmen," sledia je Vodopičeva 'Naročilo." Zelo gibko so zajeli Zormanovo "Čez tri gore."

Kvartet: F. Urbančič, J. Zupanc, R. Kastelic, Al. Glavič je zapel Karl Adamičevo "Slanica" in Gregorčičevo "Njega ni." Odlično so peli in želi pohvalo vse dvorane. Kot solisti so nastopili Marie Matis s pesmijo "A Kiss in the Dark" in "Regiment po cesti gre," Olga Ponikvar z Vilharjevo "Nezakonska mati" in Al. Glavič z "A thousand Leagues Beneath the Sea." Lepo so izrazili vsebino vsake skladbe.

Ženski zbor je gladko in ljubko odpel slovenski narodni "Dve zvezdi" in "'Jaz pa vrtec bom kopala," vmes pa dve angleški "Should I" in "Sweet Cider Time."

Po odmoru je nastopil moški zbor z Ipavčevo "O mraku," ponarodelo "Moj dom," Hubadovo "Moja kosa je križavna" in Hajdrichovo "Jadransko morje." Vžgali so in morali ponavljati. Čim bolj je bila pesem domoljubna, tem bolj se je prijela, tem bolj je žela odobravanje.

To se je zlasti čutilo v zadnjem delu, ki ga je zopet odpel mešani zbor. Narodna "Na Gorenjskem je fletno," je razigrala občinstvo. Sledila ji je Jerebova "Kam si šla?" Aljaževa "Domovini" se je vsipala z odra kot solnčni dan z gora. Za zaključek so dali še "Star of Descending Night" od Emersona. Pritrjevanja in ploskanja je bilo obilo, tako, da so nekatere morali ponavljati.

Soliste in zbor je odlično spremljala pri klavirju gospa Vera Milavec-Slejko. Dirigent Frank Vauter ima zbor solidno v oblasti, tako, da so mu pevci sledili na migljaj, izčrpali lepo te vsake skladbe do potankosti in razvili, kadar je bilo treba, mogočno glasovno silo. Koncert v celoti je bil res lep uspeh. Občudoval sem požrtvovalne sodelavce Planine in si želel, da bi še dolgo vztrajali in poživljali našo družbo, ki živi raztreseno po tem okolišu mesta in vzhodnih predmestnih občinah.

M. Kr.

Letna seja Ljubljane

EUCLID, O. — V nedeljo, 10. decembra, ob dveh popoldne je v SDD na Recher Ave. seja Kluba Ljubljana. To bo glavna letna seja in dolžnost vsega članstva je, da se seje udeleži. V decembru moramo urediti vse potrebno za prihodnje leto in izvoliti uradnike, ki bodo klub vodili skozi leto 1962.

Po seji bo domača zabava, na katero so prav tako vabljeni vsi člani in članice kluba.

Na svidenje!

Stefi Koncilja, taj.

Podružnica št. 47 SŽZ

Garfield Heights, O. — Zopet je čas vabiti članstvo na glavne letne seje. Koliko bo članstvo upoštevalo te pozive in vabila društvenih uradnic in uradnikov, bomo poročali pozneje.

Podružnica št. 47 SŽZ ima ta važni dan v nedeljo popoldne ob dveh v navadnih prostorih na 8601 Vineyard Ave. Zapomnite si cenjene članice dan 10. decembra. Pridite vse. Samo bolne članice so oproščene.

Na dnevnem redu bo ureditev društvenega poslovanja za l. 1962. Na glavni letni seji se lahko spremeni vse; doda se, kar je koristnega, kar večini ni všeč, se lahko spremeni. Volile bomo odbor za leto 1962. Po končani seji bo na razpolago okrepčilo. Sledila bo izmenjava daril. Vsaka naj prinese $1.00 vreden dar. Pogovorile se bomo, kako smo preživele poletje in si izmenjale dobre nasvete.

Pripeljite s seboj tudi svoje hčerke, ki so v mladinskem odseku, da se poveselijo z nami. Letos smo izgubile dve članici. Pavlina Lozar je umrla 20. oktobra in zapustila dva sinova, snahe, vnuke in vnukinje. Pred letom in pol ji je umrl mož. Naj počivata v miru. Sorodnikom naše sožalje!

Več naših članic je bolnih pod zdravniško oskrbo. Dolga bolezen muči sledeče sestre: Ivano Dedek, Josephino Kmet, Antonijo Sila, M. Gregel in Jennie Novak. Vsem želimo, da bi jim Bog skoro vrnil ljubo zdravje in jim dal potrpežljivosti za voljno prenašanje bolezni.

Vse vabim na glavno letno sejo v imenu vseh odbornic!

Pozdravljene in na svidenje!

Jennie Pugely, taj.

Trgatev, sv. Martin in sv. Miklavž v Hamiltonu

Hamilton, Ont. — S prihodom hladnejšega vremena so se začeli daljšati večeri in je napočil čas za d r u ž a b n e prireditve. Gradbeni odbor je sklenil prirediti vrsto zabavnih večerov za vso slovensko javnost v Hamiltonu in okolici.

Namen teh prireditev je dvojni: prvič, da se spoznamo in povežemo v enoto in skupnost; in drugič, da zberemo nekaj denarja za naš gradbeni sklad, da čimprej zgradimo svojo cerkev in dom.

Dne 14. oktobra smo zarajali na "Trgatvi" vsi skupaj kot bratje in sestre pod vinsko trto obloženo s sladkimi grozdi. Vsi, ki so se je udeležili, so bili izredno zadovoljni, so dali priznanje odboru in rekli, naj bi bilo še več takih večerov.

Naravno je, da trgatvi sledi krst in pokušanje novega vina. Zato smo se zbrali po prazniku sv. Martina, ki je blagoslovil novo vino.

"Prišel je sv. Martin
in nam požegnal vin',
žegnal ga je Martin,
jaz ga bom pil."

Namesto pečene goske smo prigrizovali okusne kranjske klobasice in slovenske potice. Ob zvokih vesele godbe smo zaplesali, da so se kresale iskre. Glavni dobitek je bila lepa živa gos v kletki. Otroci so jo božali toliko časa, da je začela nejevoljno majati z glavo, kot bi hotela reči: "Tak, dajte mi že enkrat mir!"

V nedeljo, 10. decembra, vas vabimo na sprejem sv. Miklavža, ki bo obiskal naše otroke. Prišel bo v spremstvu angelov in parkljev. Pripravljamo se na uprizoritev spevoigre "Miklavž prihaja". Prvič bo nastopalo na odru 40 otrok in odraslih s slovensko besedo in pesmijo.

Prvo dejanje: V nebesih. — Sv. Peter (g. Frank Jeraj) vodi rajanje in nežno petje 25 ljubkih angelcev, obdanih s takim sijajem, da boste strmeli vanje, kot da so se nebesa zares odprla.

Drugo dejanje: V Peklu. — Lucifer (g. Drago Ložar) v solospevu razglasi vražje zapovedi in daje takt pošastnim plesom peklenske sodrge, ki mu odpeva v divjem zboru, sredi črne jame, osvetljene z rdečimi bliski.

Tretje dejanje: V Hamiltonu. — Sv. Nikolaj (g. V. Trček) pride z nebeškim in peklenskim spremstvom, da nagradi pridne, poredne, lene pa parkljem izroči.

Sledi obdarovanje otrok in odraslih. Vstopnina je $1 za odrasle; za otroke je prosto. Hvaležno sprejmemo prostovoljne prispevke poleg vstopnine, da pokrijemo znatne stroške, ki smo jih imeli s predstavo. Začeli bomo z igro točno ob 3h popoldne v ST. MICHAEL'S HALL na 213 JAMES ST. N. v HAMILTONU.

F. L. Tomtz

IVAN PREGELJ:

Bogovec Jernej

Medel smehljaj je dahnil ženski čez ustnice. Mehko je spregovorila in vprašala:

"Gnad und frid in Christo. Guter!" (Milost in mir v Kristu, prijatelj!) Kje je bogovec?"

Mladenič je pokazal na vrata, odkoder je prišel.

"Ei, ja, Guter," je rekla deklica, pokimala z glavo in šla. Mladi je strmel za njo in jecljal:

"Gertrud, Gertrud, Gertrud!"

Utonila je v bogovčevem stanu. Wassermannov je slišal, kako je zaklical predikant presenečeno, Vrnil se je pred vrata in poslušal trepetajoč. Spomin pokojne bogovčeve hčere je izpustil na tla. Kaj mu je še bilo za nedolžno igračo mrzle duhovine v grobu! Gertruda je živela; bila je lepa, mlada prijazna. — "Gnad und frid in Christo, Guter!" Mladec si je roko pritisnil na srce:

"Gertrud viellieb!"

Potem je posluhnil in je spoznal, da govori bogovec.

"Juta torej? Hči logarja Gregorja iz Kokre? Kdaj pa je umrl tvoj oče, Juta?"

Juta je govorila:

"Pred tremi leti. Ali ne veste več? Saj ste morali čez goro priti, ker so kmetje pred Dvorom zastražili pot."

"Spomnim se," je dejal bogovec. "Pa reci, kdo ti je zdaj zbolel? Tvoj mož, tvoj ženin?"

"Moj brat," je odvrnila in pripovedovala, da mu je neprevidnemu ranjena planinska koza presekala z nogo drob.

Bogovec je vzdihnil:

"Ubogi človek! Strašno mora trpeti. Ali je za smrt?"

"Zato sem hitela," je rekla Juta, "da bi prišli čim prej."

"Takoj Juta," je odvrnil bogovec. Wassermannov je poznal njegov glas in ga ni poznal. Kakor omočenemu iz pijače so mu vstajale misli:

"Gertruda je umrla, a Juta živi. O, Juta! Zakaj je sladka tvoja beseda, Meister? Ali ji za prijazen hiniš? Vstani, bogovec! Na pot! Njen brat umira, tudi jaz bi zanjo umrl."

Notri je govoril bogovec:

"Zdaj se te spomnim, Juta. A kroto si zrastla in, ko si vstopila, sem mislil, da je neka druga."

"Gertruda, kajne?" je vprašala. Erazem pred vrati je krotil z roko svoje nemirno srce.

"Agnes," je odvrnil bolno bogovec. Potem je dodal: "Pa je minilo, Juta. Duhovina je nema. Pustiva jo, naj spi, naj ima mir."

"Naj spi, naj ima mir," je ponovil mladec pred vrati. Bogovec pa je zaklical:

"V božjem imenu, Juta, pojdiva na pot!"

Erazem pred vrati je odstopil in pohodil pobožno igračo mrtve duhovine v mrzlem grobo na Suhi. Ni vedel. — Bogovec in deklica sta stopila iz stanu na stopnice. Bogovec je zagledal mladega in ostrmel.

"Kaj si še tu?" se je začudil nejevoljno. "Hitro mi strežeš. Iz Gradca si se vrnil."

"Gospod," je odvrnil Erazem, "storil bom, kakor sem obljubil. Prej pa dovoli, da te spremim z gospodično."

'Ne maram," je rekel odločno bogovec.

"Pomisli na snegove," je ugovarjal mladec, "visoki so. Bredel bom in delal pot."

"Res je, snegovi so visoki," je rekla Juta in vzdihnila.

"Ali ti je všeč, da gre v nama?" je vprašal bogovec.

"Zelo je prijazen," je odvrnila.

Mladcu se je vse osrčje vnelo in je občutil:

"Juta, ko boš trudna, da ne boš več mogla hoditi, kakor mati dete te ponesem. In če te bo zeblo, z vsem svojim srcem te bom grel, in če boš hotela in boš rekla: pojdi in umri zame! Glej, vstal bom pri priči, pojdem in umrem."

"In Gottes namem," je zamrmral bogovec. "Hlapčič hodi pred menoj."

Šli so po ozki gazi. Večkrat so morali celo bresti v celo: Erazem prvi, Juta za njim in zadnji bogovec. Iz mirnega, v gaz uravnanega koraka je blodila mladcu noga, da je stopal iz uhojenega v mehko. Ni se oziral. Včasih pa je čudno presenečeno obstal: ko je zaslišal zasoplost Jutinih pljuč, zaslutil vejanje njene sape na svojem tilniku. Strašno je ljubil. Vnemalo se mu je v mislih, nikoli še tako: nadležen mu je bil bogovec, starec krgavi, ki se je za sladko lakomil.

"Spoditi me je kanil," je trpel mladec. "Odkod starcu pravica?"

Bridko se je karal za nezvestobo proti gospodu, kateremu je s stražo stregel:

(Dalje prihodnjič)

—o—

AKADEMSKI DRUŽABNI VEČER V CHICAGU

(Nadaljevanje z 2. strani)

bilo na podobni družabni večer kak ameriški intelligent. Slovenskega jezika ne bo razumel, a užival bo lepoto naše govorice v recitaciji in petju in užival dovršen nastop na odru. Ena ali dve ameriški točki sporeda pa mu bosta dokaz, da se slov. akademiki zavedajo tistega širšega kulturnega okvira, v katerem so — poleg velike ameriške svobode — velike možnosti za slovensko kulturno delovanje. Naj bi SAVA skušala najti primerno gradivo iz ameriške literature. S tem bi obenem nakazala delno novo obliko slovenskih akademij med nami.

Akademski družabni večer je bil dobro obiskan. Še bolj razveseljivo pa je bilo, da so bili navzoči z večerom zadovoljni. Če naj bi na kratko označil to zadovoljnost, bi dejal dvoje: prvo, akademija je bila potrebno in prijetno osvežilo za vse obiskovalce. Drugo pa: nič bučnega, nič preglasnega ni bilo na tem večeru. To je potrebna ugotovitev.

Zelo prav je, da so akademiki vabili neglede na akademski naslov. Tako je prav. Dobrodošel je bil vsakdo, ki ima nekaj pristnega razumevanja za študentovske potrebe in njihova prizadevanja.

Čas prireditve je bil zelo primeren. Za Zahvalni dan so prišli domov študentje izven Chicaga. Ker pa je bilo obenem tisto soboto vreme suho, so mogli priti gostje tudi iz South Benda, kot prof. Jeglič z gospo, dalje iz Waukegana in Milwaukeeja, od koder je prišlo čez 20 gostov. Opazili pa smo celo posameznike iz Washingtona, New Yorka in od onstran velike luže.

Prepričani smo, da bodo prihodnje leto čikaški akademiki zopet pripravili podoben večer z akademijo, pri tem pa pokazali neko rast. Upati je, da bo SAVA po čikaškem zgledu priredila podobne večere z akademijo povsod, kjer so njene podružnice.

JaGr.

—o—

Hranite denar za deževne dneve —kupujte U. S. Savings bonde!

V BLAG SPOMIN
DESETE OBLETNICE SMRTI NAŠEGA SOPROGA, OČETA IN BRATA

Johna Oblak

ki je preminul dne 7. decembra 1951

*

Kako še vedno žalujemo za Teboj, ki si bil tako dober in ljubezniv do nas vseh.
Pa božja volja bila je, da na zemlji več ne vid'mo se. Le križ nam sveti govori, da zopet vid'mo se nad zvezdami.

Vse mine, vse zgine,
le večnost trpi.
V nebesih pri Bogu
se snidemo vsi!

Žalujoči:

MARY, soproga
TRI HČERE, SIN in SESTRI

Cleveland, Ohio, 7. decembra 1961.

DRUŠTVENI IMENIK

Veliko posameznih društev ima v našem listu seznam svojih uradnikov, čas in kraj sej. Te sezname priobčujemo po enkrat na mesec skozi vse leto proti plačilu $12.

Društvom, ki imajo mesečni oglas v tem seznamu, objavljamo brezplačno tudi vabila za seje, pobiranje asesmenta in druge kratke vesti. Dobijo torej za $12 dosti koristnega.

Vsem društvom priporočamo, da na letnih sejah odobre letni oglas v imeniku društev Ameriške Domovine in si s tem zagotove tudi priložnost za brezplačno objavo društvenih vesti in novic.

CHICAGO, ILL.

REAL ESTATE FOR SALE

LINCOLNWOOD — BY OWNER. 3 Twin size bedrms. 2 baths. Bi-level. Sep. din. rm. leading to patio. Air cond. 108x161 corn. fully lndscpd. In $30's. 4465 LUNT. After 5 P.M. — all day week-ends. OR 3-7563. (235)

NORTH RIVERSIDE — BY OWNER
4 bedroom Cape Cod. 2 baths. Many closets. W-W crptg. in liv.-din. rm. area. Washer, dryer. Lot 60x25. Fruit trees. Nr. public & paroc. schls. $27,000. HI. 7-2863. (235)

OAK LAWN — BY OWNER
Inspect this quality built 2 bdrm. ranch — Cab. kit.; hardwood floors — Gas heat; new furnace; att. gar.; lndscpd.; ½ acre lot; nr. schools & transp. REASONABLE — GArden 2-2264. (237)

HOUSEHOLD HELP

COOK—LIGHT HOUSEWORK. Woman 30 to 45 yrs. Other help employed. Must love children. Good home. Own room, bath, TV. Top salary. Ref. req. Write or phone. Mrs. Phillip F. Vogel, 317 E. Acacia Rd., Milwaukee, Wis. FL 2-8428. (235)

Ženske dobijo delo

Iščemo
žensko, ki bi hotela stanovati skupaj s starejšo vdovo. Lepo stanovanje, spodaj, lastna opremljena soba. Zglasite se osebno med 4. in 5. uro pop. na 5445 Stanard Ave., spodaj. —(236)

MALI OGLASI

Radi bi kupili
hišo za 2 družini v bližini E. 185 St. Kličite KE 1-1466 pred 7. uro zvečer. (237)

Ženitbena ponudba
Slovenec, 37 let star, obrtnik, sedaj ameriški državljan, se želi seznaniti z dekletom, ki bi si želela ustvariti lasten dom. Ponudbe, po možnosti s sliko, poslati na A.D. pod značko: Sreča in dom. —(237)

Hiša naprodaj
4 sobe in kopalnica spodaj, velika zgotovljena soba zgoraj, dvojna garaža, plinski furnez, vse ograjeno. Kličite EN 1-1473. —(WTF)

Sobe v najem
Odda se 5 sob in kopalnica na 1232 E. 173 St., poleg Grovenwood Ave. Ogleda se lahko od 4. do 7., v soboto cel dan. —(236)

V najem
Oddam dve opremljeni, na novo dekorirani sobi s kopalnico, parna gorkota, privatni vhod. Za pojasnila kličite HE 1-0535. —(236)

Dom in dohodek
Zelo ugodno, pod sodnijsko ocenitvijo, za $12,500, 2-družinska hiša, 5 in 5, na 6800 Edna Ave. Moramo prodati, da uredimo zapuščino. Za sestanek kličite YE 2-5044. (236)

Naprodaj
Oprema tri kose za spalnico se proda. V izvrstnem stanju. Radi selitve. 18514 Shawnee Ave. IV 1-3877.

Sobe se odda
5 sob zgoraj se odda na 8010 Medina Ave. Kličite po 5. uri EX 1-2745. (236)

Sobe se odda
Štiri sobe se oddajo zgoraj, in garaža, na 16108 Parkgrove Ave. Kličite IV 1-1523. (5, 7 dec)

Carst Memorials
Kraška kamnoseška obrt
15425 Waterloo Rd. IV 1-2237
EDINA SLOVENSKA IZDELOVALNICA NAGROBNIH SPOMENIKOV

ugajalo vam bo *Stroh's* ... boljše!

Se spomnite, ko so se zadnjič prijatelji nepričakovano ustavili pri vas, niste imeli pri roki dovolj okrepčila? Tu je, kako ste lahko vedno pripravljeni. Ko boste prihodnjič nakupovali, vprašajte za en zaboj lahkega, gladkega Stroh's piva. Stroh's bo ugajalo boljše vam ... in vašim gostom. Vedno prvovrstne kakovosti ... po priljubljenih cenah kjerkoli.

Stroh's BEER — lahko mehko z ognjem varjeno

AMERICA'S ONLY FIRE-BREWED BEER

EAGLE ZNAMKE POMENIJO ŠE VEČJE PRIHRANKE

the MAY co (4) BASEMENT stores

DOWNTOWN - HEIGHTS - PARMATOWN - SOUTHGATE

Slovita "DREAM GIRL" domača oblačila za deklice

iz mehke acetatne trikotaže

Za večjo in manjšo sestrico Z RESAMI OBROBLJENE prešite halje

Mere 4 do 6X — 3.99

Mere 7 do 14 — 4.99

• Rožnate • Modre

"Dream Girl" halje za vaše najljubše male deklice! Te bodo rade nosile razkošne trikotažne halje, ki so zajamčeno pralne in okrašene z resicami in pentljo na ovratniku.

Za velike deklice trikotažna prešita halja

4.99

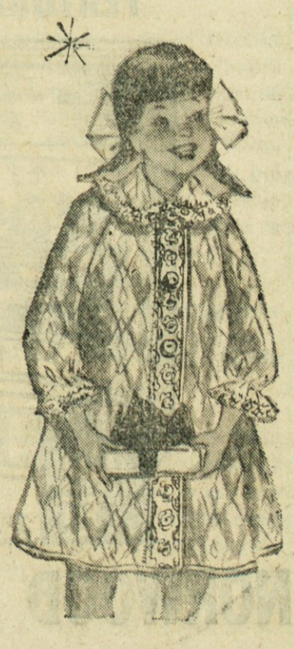

"Dream Girl'" halja z rožnatim obšivom. Zelo lahka acetatna trikotaža v mehkih barvah safirno-modre in koralne. Mere 7 do 14.

Za male deklice, prešita halja

3.99

'Dream Girl" halja obrobljena s čipkami. Prešita acetatna trikotaža v lepih barvah breskvine in modre. Mere 4 do 6.

Kletni oddelki otroških in dekliških oblačil.
The May Company, vse 4 trgovine

TRGOVINA V MESTU ODPRTA — OD PONEDELJKA OD 9:30 do 9
PODRUŽNICE — OD PONEDELJKA DO SOBOTE OD 9:30 do 9:30

Issued Every Thursday for the Jugoslavs in Wisconsin
•
Tedenska priloga za Slovence v Wisconsinu

OBZOR

THE WISCONSIN YUGOSLAV OBSERVER — AFFILIATED WITH THE "AMERICAN HOME" DAILY

Address all Communications to
OBZOR PUBLISHING COMPANY
Marica R. Staut, Publisher
630 So. 5th St.
Milwaukee 4, Wis.
Tel. Mitchell 5-4378

Sem in tja po Milwaukee

Iz cerkvenega oznanila sv. Janeza Evangelista: . . . "tudi letos bomo imeli silvestrovanje ali zabavo na večer pred Novim letom. Vstopnina je $3.50 za osebo. Prijave že sprejemamo. Kdor prej pride — prej melje!" Pridružite se tudi vi, da v krogu prijateljev in znancev pozdravite novo leto 1962 z željo, da bi bilo blagonosno, zdravo in srečno, predvsem pa, da bi bilo v istini leto željnega blagoslovljenega in božjega miru širom sveta.

•

Naročnikom Mohorjeve družbe naznanjamo, da so knjige tukaj — pri zastopniku g. Franku Rozina, 827 Scott St., telefon ORchard 1-1712. Ker je število knjig omejeno le na število naročnikov, pa pravi g. Rozina, da rad vzame nadaljna naročila za knjige, ki jih more v razmeroma kratkem času naročnikom preskrbeti. Prijatelji tu se vam nudi prilika, da gmotno pomagate dobremu katoliškemu književnemu porastku v staremu kraju in sebi pa v pouk, zabavo in kratek čas!

•

V nedeljo, 26. novembra, popoldne in zvečer se je v farni dvorani sv. Janeza Evangelista vršil pevski koncert cerkvenega pevskega zbora fare sv. Štefana (Chicago) pod vodstvom č. p. Vendelina Špendova OFM, vzajemno s cerkvenim pevskim zborom fare sv. Janeza Evangelista (Milwaukee) pod vodstvom Ernesta Majheniča. Svetoštefanski zbor je popoldan podal sledeče pevske točke: "Slovenska zemlja," "Pojte slavo Bogu", "Ave Maria," "Naše gore," "Ko so fantje po vasi šli," "Venček narodnih" in "Moj dragi dom." Domači zbor pa je pokazal svoje zmožnosti s sledečimi: "Pozdrav," "Pozdravljam te Gorenjska stran," "Pojdem v Rute," "Na nebu zvezde sevajo." Po premonu je nastopil mladinski zbor sv. Štefana ter ljubko podal: "Študentovska," "Vsi so prihajali," "Kaj veseli bi ne peli," "Ptička," "Če o tebi kdaj."

Po odboru je ponovno nastopil svetoštefanski zbor z naslednjimi pesmimi: "Zabučale gore," "Mrzel veter," "Travniki dehtijo" "Kaj oštirji delajo," "En starček je živel." S tem je bil pevski program končan. Pevci in pevke so bili v resnici odlični, za kar smo jim dolžni resnično hvalo. Zavedamo se, koliko truda in časa žrtvujejo za božjo čast in narodno zavest. Zahvalo smo dolžni tudi Father Vendelinovemu orkestru za njegovo gladko sodelovanje. Še enkrat č. pater Vendelin in šentštefanski zbori — hvala vam stotera in pridite zopet kmalu! Zborom sv. Janeza Evangelista — NAŠIM — pevkam in pevcem pa kličemo srčno zahvalo in njih lepo in milo prepevanje naj bo še nadalje njim v čast in nam vsem v PONOS! Č. pater Vendelin in Mr. Majhenič — nas poklon!

Karel Mauser:

LJUDJE POD BIČEM

III. del.

V avtomobilu se je oddahnil. Svetla okna v vili so bila za njim, ko se vrne, bodo že temna. Dovolj, da bo Natašino mučenje moral gledati jutri cel dan.

Vali še ni bila opravljena, ko je prišel. V samem spodnjem perilu je letala po predsobi.

— Se ti zdi, da bova pozna, dragec? — In ne da bi čakala na njegov odgovor, je pričela vleči nase dolgo, temno plesno obleko.

— Poglej, Blaž, če so gube zadaj vse na svojem mestu. —

— Vse je prav — je rekel mrtvo. Niti pogledal jih ni.

Zdaj šele se je obrnila proti njemu. Ujel se je z očmi v njen širok in globok izrez na prsih.

— Slabe volje si videti — je rekla.

— Nataša je slabša. —

Stresel je z glavo in ko je stopila čisto zraven njega in mu razkuštrala lase, se je naglo sklonil in jo poljubil na belino.

Nato ji je pomagal obleči plašč.

— Človek samo enkrat živi — je rekla malomarno.

Nista bila med prvimi, toda Bregar je že od vrat videl, da je na levi strani dvorane, čisto zadaj ena miza že popolnoma zasedena. Prvega je opazil Sašo in ko je z mrzlimi pogledi sekal v omizje, je zapazil tudi tovariša Cestnika in še dva, ki ju je poznal samo slučajno. Sašine žene ni bilo. Od štirih žensk je poznal samo dve, ki sta bili uslužbeni v pisarni spodaj. Takoj poleg Sašine mize je bila Želakova. Ta je imel s seboj ženo in hčer.

Bregar je pozdravil z mahanjem roke kakor da dela veter. Nato si je izbral mizo na desni strani, toda ne daleč od vhoda.

— Ko bi teh ne bilo, bi lažje dihal — je rekel, ko je sedel. Vali se je samo zasmejala.

Ni se mogel zbrati. Topo je zijal v bela Valenkina ramena in v njena stisnjena prsa, ki so kipela čez izrez. Ko je Vali z roko zamahovala novim gostom, je samo medlo pogledal proti vratom.

V resnici je naredil vražjo neumnost, da je prišel. In ta bedasta vzhičenost, ki jo Vali pokaže nad vsakim, ki pride. Prav kakor nalašč. To njeno mahanje z roko in način, kako si po vsakem zamahu popravi lase.

Ko so pričeli prinašati prigrizek in vino in je dvorana začela toniti v ropotu kozarcev in v šumenju govoričenja, je pričel prihajati k sebi. Ti valovi so ga poplavljali in ga vsaj za spoznanje odtrgali od brega morečega razmišljanja.

— Še vedno si strašno slabe volje, dragec — je šepnila. — Poglej druge. Ali se ti ne zdi, da je obleka Želakove hčerke naravnost smešna? Ta pentlja na njenem koščenem hrbtu — prav kakor rep. —

Samo za spoznanje je dvignil glavo in se mučil, da bi gledal v pravo smer. Briga ga, kako se Želakova hčer oblači za ples.

Natočil je kozarec Valenki nato sebi.

— Na tvoje zdravje, Vali.—

Ona je samo omočila ustnice, sam je kozarec izpraznil na dušek. Take volje kakor zdajle je bil takrat, ko je bil v Dobrepoljah pri Silvi in mu je pokazala vrata. Tedaj se je pričelo z Natašo.

Ko bi vsaj pričeli igrati za ples, je pomislil.

— Za hip bom stopila do Saše, Blaž. In ne drži se vendar tako kislo. —

— Le pojdi — je rekel mrtvo in jo začudeno pogledal. — Seveda, le pojdi. Rad ima lepe ženske. —

(Dalje prihodnjič)

V BLAG SPOMIN
ŠTIRINAJSTE OBLETNICE SMRTI NAŠEGA LJUBLJENEGA SOPROGA IN OČETA

John Urbas

ki je umrl 7. decembra 1947. leta.

Čas beži v naglem teku!
Štirinajst let je že minilo,
ko smo žalostni, v joku,
truplo Tvoje v grob zasuli.

Le počivaj v božjem miru,
kjer ni gorja in ne solza,
in trudapolna pot na svetu
naj nas pripelje k Tebi —
vrh zvezda!

Žalujoči:
SOPROGA
SINOVI IN HČERE

Cleveland, 7. decembra 1961.

V blag spomin

ČETRTE OBLETNICE SMRTI MOJE LJUBLJENE SOPROGE, NAŠE DOBRE MATERE IN STARE MATERE

Mary Jančar

ki je po volji Stvarnika izročila Bogu svojo blago dušo dne 7. decembra 1957.

Kako bi bili še vsi veseli,
ko bi skupaj še živeli,
pa prišla je bolezen, za njo smrt,
preselila Te v božji vrt.

V nebesih Ti, med angeljci,
zdaj nebeški raj uživaš.
Ko poteče življenje nam,
se bomo skupaj veselili.

Še vedno žalujoči:

JOSEPH JANČAR, soprog,
hčere, vnuki, vnukinje, sorodniki.

Cleveland, O., 7. decembra 1961.

"WHAT?
A SALE ON
LONG DISTANCE?
LET'S CALL!"

THAT'S RIGHT. In effect, that's what you get when you call long distance after six PM—and all day on Sunday. Rates are lower then.

And do you know what happens every night at nine on calls *within* Wisconsin? That's when "*extra* bargain time" begins. You can talk 10 minutes for the price of five, and keep right on talking at "half price" as long as you wish.

Telephone out-of-town family or friends, you'll feel wonderful when you hear a familiar voice say "Hello!"

CALL LONG DISTANCE
• it's easy
• it's fast
• it's fun

WISCONSIN TELEPHONE COMPANY

Kakšne so Vaše oči?

AKO RABITE OČALA— obrnite se z zaupanjem na zanesljivo tvrdko z dolgoletno izkušnjo

GLOBE OPTICAL CO.
Telefon Mitchell 5-7174
1732 So. 11th Street
Milwaukee 4, Wis.

4 TO 8 FT. CUT and ROOTED
ALL VARIETIES
BUY XMAS TREES
DIRECT FROM GROWERS OUTLETS
PLUS!
LIVE POTTED HOLLY TREES 15-18" to the First 100 Buyers Each Day! . . . Just $2.91 ea.
SELF-SERVE ONE PRICE
$2.91
OPEN Till 10 P.M.
EAST SIDE
HIGHLAND GOLF RANGE
3601 Green Rd.
(So. of Chagrin Blvd.)
SK 2-4880
WEST SIDE
BROOKPARK GOLF RANGE
8701 Brookpark
(West of Ridge Rd.)

NAROČITE ŽE SEDAJ ZA BOŽIČNE PRAZNIKE
pri
SPEHAR'S MARKET
712 East 200. St. KE 1-7777
RUDI SPEHAR, lastnik
PRISTNE DOMAČE MESENE, RIŽEVE IN KRVAVE KLOBASE, ŠUNKE IN ŽELODCE
DOVAŽAMO NA DOM, KJERKOLI V CLEVELANDU
Sprejemamo tudi poštna naročila in Vam točno in pošteno odpošiljamo po pošti
PIVO IN VINO LAHKO VZAMETE VEN, ALI VAM DOSTAVIMO.
IMAMO TUDI KISLO ZELJE IN REPO

EUCLID POULTRY
V zalogi imamo vedno očiščene piščance, na kose zrezane, popolnoma sveža jajca ter vseh vrst perutnino. Pridite in si izberite!
HOWARD BAKER
549 EAST 185 STREET, EUCLID KE 1-8187

Božični prazniki so najlepši,

če je stanovanje lepo, čisto, prenovljeno. Še je čas. Pokličite nas, bomo prebarvali Vaše sobe po želji. Proračun brezplačen, vsi nasveti neobvezni za Vas.

Izposojamo "steamer" za odstranjevanje stenskega papirja.

TONY KRISTAVNIK, Painting & Decorating
UT 1-4234 HE 1-0965

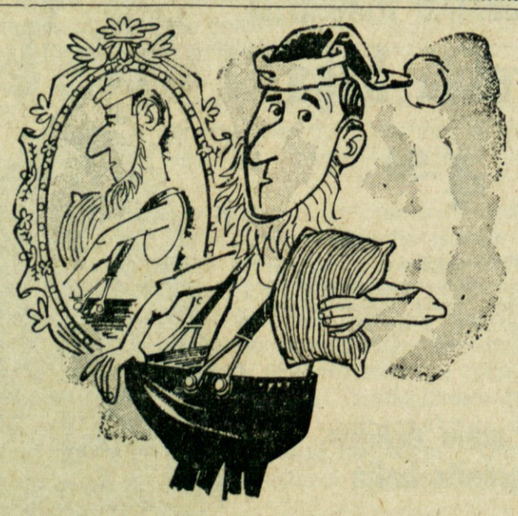

Smart Santas give better electrically.
For gifts that please, give electric appliances... large or small.
At your dealer or our stores.
WISCONSIN ELECTRIC POWER COMPANY
Live Better... Electrically

FEATURES GALORE! ECONOMY PRICED!

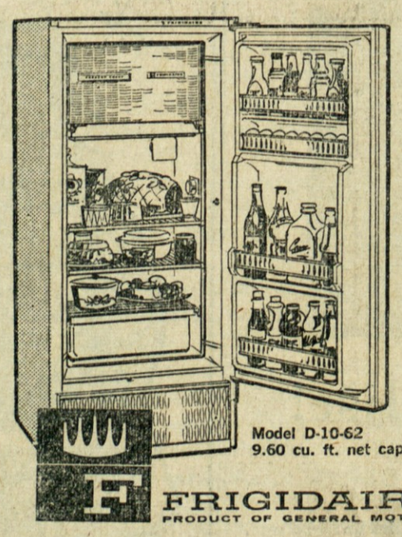

Model D-10-62
9.60 cu. ft. net capacity
FRIGIDAIRE
PRODUCT OF GENERAL MOTORS

Famed Frigidaire Dependability—plus:
• 54-lb. across-the-top Freezer Chest.
• Room for 10 pounds of fresh meat in sliding Chill Drawer.
• Big fruit and vegetable Hydrator.
• Storage door holds lots more. Compartmented egg shelf. Shelf for ½ gallon milk bottles!

CHRISTMAS SPECIAL
$179.95
easy terms

NORWOOD APPLIANCE & FURNITURE
6202 ST. CLAIR AVENUE
JOHN SUSNIK & SONS

MARY A. SVETEK
POGREBNI ZAVOD — KE 1 - 3177
Popolno pogrebno službo vršimo sedaj iz Grdinovega pogreb. zavoda na LAKE SHORE Blvd.
Na razpolago smo vam podnevi in ponoči...
Samo Telefonirajte!
Urad pa imamo sedaj na 472 East 152 St. in to v torek in četrtek od 2. do 7. ure popoldne, druge dneve pa po dogovoru.

JOS. ZELE IN SINOVI
POGREBNI ZAVOD
6502 ST. CLAIR AVENUE Tel.: ENdicott 1-0583
COLLINWOODSKI URAD
452 E. 152nd STREET Tel.: IVanhoe 1-3118
Avtomobili in bolniški voz redno in ob vsaki uri na razpolago
Mi smo vedno pripravljeni z najboljšo postrežbo

GRDINA POGREBNI ZAVOD
1053 East 62 St. . . . . 17002 Lakeshore Blvd.
Pokličite podnevi ali ponoči
HEnderson 1-2088 KEnmore 1-6300
Moderno podjetje — Zmerne cene